

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 7
§ 42

15.01.2018
19.03.2018

Kainuun liiton osallistuminen Vesivoiman kulttuuriperintö, Oulujoen ja Luulajajoen vesivoima ja yhdyskunnat muutoksessa -hankkeeseen

Unescon maailmanperintökohteiden Suomen aieluettelon päivittäminen, esiselvitys
31/00.04.00/2018

MH § 7

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimeksiannosta on tehty esiselvityksiä maailmanperintökohteiden Suomen aieluetteluun mahdollisesti soveltuvista kohteista. Humanpolis Oy:n toteuttama Oulujokilaakson ja Limingan lahden kulttuuri- ja luontoympäristön maailmanperintöarvot -esiselvityshanke päättyi 30.6.2017. Tämän selvityksen kohdealueena on ollut myös Kainuu. Selvityksen on laatinut Trigger Solutions / arkkitehti Veli-Pekka Huhmo.

Esiselvitys on toimitettu oheismateriaalina maakuntahallituksen jäsenille.

Esiselvitystä ja jatkovalmistelutoimenpiteitä esittelee maakuntahallitukselle maakunta-arkkitehti Kirsti Reskalenko Pohjois-Pohjanmaan liitosta.

Esiselvityshankkeessa on päädytty jatkovalmistelun osalta kahteen kokonaisuuteen, joista "Oulujoen vesistö ja moderni vesivoima-arkkitehtuuri (Oulujoki waterways and modern Hydropower architecture)" liittyy osaltaan Kainuuseen. Sen tarkastelualueeseen kuuluu Kainuun latvavesiltä rannikolle ulottuvan vesistön 16 voimalaitosta yhdyskuntineen sekä Oulun ja Kajaanin kaupunkien modernit koskikeskukset.

Kohdetta tarkastellaan Unescon kulttuurikriteereiden näkökulmasta ja erinomaisena esimerkkinä jälleenrakennuskauden kansallisista rakennushankkeista.

Jotta kohde voidaan esittää sisällytettäväksi Unescon maailmanperintöluetteluun, se tulee ensin sisällyttää kansalliseen aieluetteluun. Aloitteen kansalliseen aieluetteluun sisällyttämisestä voi tehdä mikä tahansa. Aloite tehdään Museo virastolle tai ympäristöministeriölle.

OKM/Museovirasto päivittää Suomen aieluettelon kulttuurikohteiden osalta ja valmistele sen pohjalta mahdolliset esitykset uusiksi Suomen kulttuuriperintökohteiksi.

Tavoitteena on, että ehdotus Suomen päivitetyksi aieluetteloksi valmistuu vuoden 2018 aikana (Kansallisen maailmanperintöstrategian toimeenpanosuunnitelma vuoteen 2025). Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä ympäristöministeriö päättävät ehdotuksen pohjalta maailmanperintökeskukseen lähetettävästä aieluettelosta. Kansallisen aieluettelon valmistelu on avoin ja pitkä prosessi, johon kuuluu kohteiden omistajien ja muiden paikallisten osapuolten kuuleminen. Lisäksi varmistetaan, että paikalliset toimijat ja päättäjät ovat sitoutuneet maailmanperintö kohteen hoitoon liittyviin velvollisuuksiin.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on käsitellyt esiselvityksiä kokouksissaan 6.11. ja 11.12.2017. Asian käsittely on edelleen kesken (jätetty pöydälle).

Lisätietoja asiasta antavat suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puh. 044 710 0864 ja aluesuunnitteluasiantuntija Sanna Schroderus, puh. 044 710 0873 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Kainuun maakuntahallitus merkitsee tiedoksi laaditun esiselvityksen.

Kainuun maakuntahallitus pitää hankkeen jatkovalmistelua tarpeellisenä eri sidosryhmien ja Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa.

Maakuntahallitus:

Arkkitehti Veli-Pekka Huhmo Trigger Solutionsilta ja maakunta-arkkitehti Kirsti Reskalenko Pohjois-Pohjanmaan liitosta esittelivät asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen seuraavalla lisäyksellä: "Kainuun maakuntahallitus pitää tärkeänä, että Oulujoen vaelluskalahankkeen (kalatiet) toteuttaminen otetaan huomioon maailmanperintöhankkeen jatkovalmistelussa."

MH § 42

Kainuun maakuntahallitus on käsitellyt (7§) 15.1.2018 Unescon maailmanperintökohteiden Suomen aieluettelon päivittämisen esiselvitystä Oulujoen vesistön vesivoima-arkkitehtuurin osalta. Maakuntahallitus on pitänyt hankkeen jatkovalmistelua tarpeellisena.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallitus on 22.1.2018 kokouksessaan päättänyt esittää opetus- ja kulttuuriministeriölle/Museovirastolle kohteen Oulujoen vesistön voimalaitosarkkitehtuuri sisällyttämistä maailmanperintökohteiden kansalliseen aieluetteluun. Pohjois-Pohjan-

maan maakuntahallituksen päätöksen mukaan haettavan statuksen tulee mahdollistaa rakennetun vesistön kalateiden toteutus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on vastaanottanut materiaalin koskien Oulujoen vesistön voimalaitosarkkitehtuurin mahdollista sisällyttämistä päivitettävään Suomen aieluettelon maailmanperinnön osalta ja materiaali on tiedossa aieluettelon päivitystyötä tehtäessä.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on valmistellut Interreg Pohjoinen -hankehakemusta asian jatkovalmistelua varten yhteistyössä eri tahojen kanssa (ml. Kainuun liitto). Hanke ajoittuisi vuosille 2019–2021 ja sen alustava hankkeen Suomen puolen kustannusarvio on 501 000 €. Kainuun liitolle ehdotettu omarahoitusosuus olisi 25 000 € jakautuen kolmelle vuodelle. Pohjois-Pohjanmaan liitto on pyytänyt Kainuun liiton kannanottoa osallistumisesta hankkeeseen ja sen omarahoitusosuuteen.

Lisätietoja asiasta antavat suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puh.044 710 0864 ja aluesuunnitteluasiantuntija Sanna Schroderus, puh. 044 710 0873 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että Kainuun liitto osallistuu vuonna 2019 mahdollisesti käynnistyvään 3 vuotta kestäväseen Vesivoiman kulttuuriperintö - Oulujoen ja Luulajajoen vesivoima ja yhdyskunnat muutoksessa -hankkeen jatkovalmisteluun.

Maakuntahallitus päättää varautua hankkeen rahoittamiseen enintään 5,0 %:n omarahoitusosuudella hankkeen arvioituista kokonaiskustannuksista vuodesta 2019 alkaen, kuitenkin enintään 25 000 €:lla (noin 8 330 € / vuosi) edellytyksenä, että hankkeen muu rahoitus toteutuu ja, että Kainuun liitolla on tarvittavat määrärahat käytävissä.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
